

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.127/2017/6.

A tanács tagjai:

Dr. Makai Katalin a tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit előadó bíró

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

A felperes:

felperes neve(felperes címe)

A felperes képviselője:

Dr. Gaál Edina Ügyvédi Iroda (fél címe 1. IV/1., ügyintéző: dr. Gaál Edina ügyvéd)

Az alperes:

alperes neve(alperes címe)

Az alperes képviselője:

Komáromi és Körmendi Ügyvédi Iroda (fél címe 3földszint 3., ügyintéző: dr. Körmendi Csaba Tamás ügyvéd)

A per tárgya:

gyermektartásdíj felemelése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 19.P.101.344/2015/25.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 54.Pf.632.424/2016/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 140.000 (száznegyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 96.000 (kilencvenhatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek elvált házastársak, a bíróság a bontóperben hozott ítéletben a felek házasságából 2008. október 3-án született I. utónevű gyermeket a felperes gondozásában helyezte el, az alperest 2010 októberétől havi 50.000 forint határozott összegű tartásdíj megfizetésére kötelezte azzal, hogy a tartásdíj minden év március hónapban a KSH által közzétett inflációs rátával emelkedik.

- [2] A bontóper időszakában **I.** bronchitis betegségben szenvedett, 3,5 éves korában diagnosztizálták az autizmus spektrumzavarát, az Asperger szindrómát, emellett a glutén minimalizálásra is szüksége van.
- [3] A gyermek óvodai nevelése kizárólag a felperes jelenlétében volt biztosítható. A 2015. május 4-én kelt szakvélemény szerint a sajátos nevelési igényű gyermeknél a viselkedés-szervezés rugalmasabbá tételének segítése, a szociális, kommunikációs készségek, a mozgás és a figyelem fejlesztés ajánlott. A gyermek 2015 szeptemberétől gyógypedagógia módszertani intézménybe került, azonban súlyos viselkedési problémáit osztálykeretek között nem tudták kezelni, ezért az iskola kezdeményezte a gyermek magántanulói státuszba vétele érdekében a szakértői felülvizsgálatot. A 2016. január 13-i felülvizsgálati vélemény szerint a gyermek magántanulókénti külön nevelése javasolt az oktatási intézmény keretei között. Az intézmény feladata az osztályozó vizsgára felkészítés megszervezése heti 10 órás egyéni foglalkozás keretében. A gyermek számára a fejlődését szolgáló tanórákon kívül egyéni vagy csoportos pedagógiai tartalmú egyéb foglalkozás szervezhető az alapszakvéleményben megjelölt fejlesztések körében.
- [4] A felsőfokú végzettségű felperes pénzügyi előadóként 2014 januárjától 8 órás, 2015 februárjától 6 órás munkarendben dolgozott, havi jövedelme nettó 80.000 forint volt. 2016. március 1-től igénybe vette a GYES-t, melynek havi összege 28.500 forint. A gyermekkel édesanyja tulajdonában álló másfél szobás ingatlanban lakik, a rezsit a tulajdonos fizeti.
- [5] Az alperes újabb házasságot kötött, amelyből 2012-ben **B.** utónevű gyermeke született. A **M**-nél játékvezetőként dolgozik, 2014. július és 2015. június közötti időszakban havi nettó átlagjövedelme 641.182 forint volt, emellett nemzetközi mérkőzéseken való játékvezetésből átlagosan további havi kb. 500.000 forint nettó bevétellel rendelkezik. Családjával a tulajdonában álló 76 m² nagyságú ingatlanban él, a havi rezsiköltsége 80.000 forint. Házastársa a jogerős ítélet meghozatalának időpontjában a GYES lejárta után még nem dolgozott, munkát keresett. A felperes biztosítja családjá megélhetését és átlagosan havi 20.000 forinttal támogatja rokkantnyugdíjas édesapját. Játékvezetői munkaképessége fenntartása érdekében vitaminokra, táplálékkiegészítőkre és egészségügyi vizsgálatokra havonta átlagosan 83.360 forintot fordít.
- [6] Az alperes a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét teljesíti, 2015. február 1. és 2016. február 29. közötti időszakban a jogerős ítélettel megállapított tartásdíjon felül további 415.649 forintot, összesen 1.177.202 forintot fizetett a felperesnek.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes keresetében 2015. február 1. napjától kezdődően a tartásdíj havi 200.000 forintra felemelését kérte az éves indexálás fenntartásával. Perköltség igényét az ügyvédi megbízási szerződésben foglaltak szerint 605.000 forintban jelölte meg. Keresete ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy a gyermek állapota és fejlesztése jelentős többletkiadásokkal jár, a kijelölt iskola a gyermek számára forráshiány miatt nem tudja biztosítani a szükséges fejlesztő foglalkozásokat és ezek finanszírozására a felperes sem képes. A gyermek természetbeni gondozási szükségletei miatt munkahelye feladására kényszerült, és 2014 tavasza óta az alperes is elzárkózik a gyermek felügyeletében nyújtott segítségtől.
- [8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a gyermek fejlesztése az oktatási intézményben heti 10 órás időtartamban ingyenesen biztosított, kétséges, hogy az ezt meghaladó fejlesztés szükséges-e, illetve a gyermek terhelhetősége alapján indokolt-e. Teljesítőképessége körében azzal érvelt, hogy a nemzetközi játékvezetésből származó bevételei nem kiszámíthatóak. Saját háztartásában a másik kiskorú gyermeke tartására is köteles, továbbá anyagilag támogatja édesapja megélhetését. Az igényelt gyermektartásdíj a gyermek indokolt szükségleteit jelentősen meghaladja.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletében a korábbi rendelkezéseket megváltoztatva, az alperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét 2015. február 1. napjától kezdődően havi 100.000 forintra felemelte azzal, hogy a tartásdíj 2017. évtől minden év március hónapban a KSH által közzétett inflációs rátával emelkedik. Megállapította, hogy az alperest 2015. február 1-től 2016. február 29-ig terjedő időszakban 122.798 forint tartásdíj hátralék terheli, melynek megfizetésére részletekben kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és úgy rendelkezett, hogy a felek költségeiket maguk viselik.
- [10] Ítélete indokolásában a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:210. § (1) bekezdésben, 4:218. § (2) – (4) bekezdésben, 4:207. §-ban és a 4:208. § (3) bekezdésében foglaltakra hivatkozva rögzítette, hogy a tartásdíj megállapítása óta az alapul szolgáló körülményekben lényeges változás következett be, mert a gyermeknél autizmus spektrum zavart diagnosztizáltak, étkezésében a glutén minimalizálására is szükség van, továbbá oktatása, fejlesztése csak magántanulói státuszban biztosítható. A 2016. január 13-i felülvizsgálati szakvélemény rögzíti a gyermek állapotát, meghatározza az ajánlott fejlesztéseket. A gyermek a számára kijelölt intézményben ingyenes rehabilitációs foglalkozásban részesül, az ezeket meghaladó terápiás jellegű fejlesztések önköltségesek. A gyermek 2015-ben 8 alkalommal vett részt fejlesztő foglalkozásokon, amelyek összköltsége 40.000 forint volt. Mindez megalapozza a tartásdíj felemelésének jogalapját és annak mértékét az elsőfokú bíróság a felek jövedelmi, vagyoni viszonyainak mérlegelése alapján határozta meg.
- [11] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, az alperest terhelő tartásdíj fizetési kötelezettség mértékét 2015. február 1. napjától kezdődően havi 180.000 forint határozott összegre felemelte az infláció követésre vonatkozó rendelkezések fenntartásával. 2015. február 1-től 2016. augusztus 31-ig terjedő időszakban a hátralékos tartásdíj összegét 1.520.000 forintban állapította meg, melynek megfizetésére havi 80.000 forint részletfizetést engedélyezett. Módosította az elsőfokú eljárási illeték viselésére vonatkozó rendelkezést és az alperest 500.000 forint elsőfokú és 84.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.
- [12] Döntésének indokolása szerint az elsőfokú bíróság a Ptk. 4:210. § (1) bekezdése alapján helyesen állapította meg, hogy az alapítélet meghozatala után a gyermeknél diagnosztizált autizmus, illetőleg ennek tünetei olyan lényeges változásnak minősülnek, amely miatt megnyílt a megállapított tartásdíj felülvizsgálatának lehetősége. Emellett jelentős körülményváltozásként kell értékelni, hogy a gyermek jelenlegi életszakaszában extenzív fejlesztést igényel, melynek eredményessége későbbi életminőségét döntő módon befolyásolja. A tartásdíj mértékének meghatározásánál a gyermek indokolt szükségleteit, a kötelezett teljesítőképességét, valamint a gyermeket nevelő szülő vagyoni és jövedelmi viszonyait kell mérlegelni. Autista gyermek esetén a Ptk. 4:218. § (3) bekezdésében meghatározott indokolt szükségletnek kell tekinteni a fejlesztés költségeit is. Emellett a Ptk. 4:205. § (4) bekezdése alapján a betegsége, fogyatékosága miatt gondozásra szoruló rokon tartásának kötelezettsége, a gondozás, az ápolás, továbbá az azokkal kapcsolatos más szükséges szolgáltatások költségeire is kiterjed. A felperes meggyőző szakvéleményekkel bizonyította a gyermek jelenlegi állapotát, egyes készségeinek fejlettségi szintjét és a szükséges fejlesztést. A kiskorú I. az autista gyermekek támogatási rendjének, illetve a szociális ellátás körülményeinek sajátosságai alapján az iskolában heti 10 órás keretben jogosult az ingyenes fejlesztésre, amelyet igénybe is vesz. A szakvéleményekből egyértelműen megállapítható, hogy a gyermeknek hetente 15-20 órás intenzív fejlesztésben kell részesülnie ahhoz, hogy életképes felnőtté váljon. Fejlesztése mindkét szülő érdekében áll, hiszen ettől függ a gyermek tartásra rászorultságának, az alperes tartási kötelezettségének időtartama. Az átlagot meghaladó jövedelemmel rendelkező szülő a sajátos szükségletű gyermeke részére köteles a jövedelmével arányos mértékű tartásdíj megfizetésére a

magasabb életminőséget elérő fejlesztés lehetőségének biztosítására. Az indokolt fejlesztések a gyermek jövője szempontjából meghatározó jelentőségűek, a gyermek extenzív fejlesztésével érhető el, hogy a szociális tolerancia küszöbe, alkalmazkodó képessége fejlődjön, pozitív irányban megváltozzon. Az alperes havi 1.000.000 forintot meghaladó nettó átlagjövedelme kellő alapot ad a teljesítőképessége megállapításához a 2012-ben született második gyermeke felé fennálló tartási kötelezettségének figyelembe vételével is.

- [13] Az alperes évek óta nem vesz részt a gyermek életében, még a kapcsolattartások idejére sem mentesíti a felperest gyermek gondozásának, ellátásának, fizikális és mentális terhe alól, ez pedig a következetes ítélkezési gyakorlat alapján a gyermek állapotát is figyelembe véve a tartásdíjat növelő tényezőként kell értékelni. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a gyermek szükségleteinek a kielégítésére a havi 180.000 forint tartásdíj megfelelő és egyben elegendő fedezetet nyújt. Ennek az ár- és értékviszonyok jövőbeni változásához igazítását az alperes által sem kifogásolt, az inflációs rátahoz igazodó, automatikus emelés biztosítja. A Ptk. 4:218. § (4) bekezdésében meghatározott százalékos mérték alsó tartományába tartozó tartásdíj az alperes átlagjövedelemének 16,3%-t teszi ki.
- [14] 2015. február 1-től a másodfokú ítélet meghozataláig eltelt 12 hónap alatt az alperesnek 3.420.000 forint tartásdíj fizetési kötelezettsége keletkezett, ezzel szemben 1.900.000 forintot teljesített, így a tartásdíj hátralék 1.520.000 forint.
- [15] A másodfokú bíróság a perköltség mértékére vonatkozó döntését azzal indokolta, hogy a felperes már az első tárgyaláson jelezte: egyezségkötés hiányában perköltség igényét a megbízási szerződésben foglaltak szerint terjeszti elő. Az egyezségi tárgyalások megghiúsulása után csatolta a megbízási díj pontos mértékét tartalmazó szerződést is. Így az alperesnek kezdettől fogva számolna kellett azzal, hogy pervesztessége esetén a felperesi jogi képviselő által ténylegesen kifejtett munkával arányos perköltség megfizetése terheli. A másodfokú bíróság megítélése szerint a megbízási szerződésben kikötött óradíj a jogszabályok tükrében és a fővárosi körülmények között nem tekinthető túlzott mértékűnek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet hatályában fenntartását kérte, mert a jogerős ítélet sérti a felülmérlegelés tilalmára, a bizonyítékok mérlegelésére, a perköltség megállapítására, továbbá a tartásdíj mértékének meghatározására vonatkozó jogszabályokat, részben iratellenes és megalapozatlan.
- [17] A felülvizsgálati kérelem indokai szerint az alapügyben eljáró bíróság a gyermektartásdíj megállapítása során értékelte, hogy az alperesnek a nemzetközi játékvezetői tevékenységből is van bevétele, ezért a tartásdíj felemelésére a külföldi munkavégzésből származó jövedelme nem ad alapot.
- [18] A felperes nem bizonyította, hogy az alperes által kifizetett, a jogerős ítéletben megállapított mértéket meghaladó gyermektartásdíjat a gyermekre fordította. A Ptk. 4:205. §-ra hivatkozással hangsúlyozta, hogy a 2015. február 1. napjától 2016. február 29. napjáig kifizetett 1.177.202 forint tartásdíj meghaladja a gyermek számára szükséges foglalkozások költségét. Az önként teljesített emelt összegű tartásdíj biztosítja, hogy a gyermek a szakvélemények alapján indokolt fejlesztésekben részesüljön.
- [19] A másodfokú bíróság kizárólag az alperes nettó jövedelméhez igazítva állapította meg a tartásdíj mértékét. Ennek felemelésénél a Ptk. 4:218. § (2) bekezdése alapján nem mérlegelte, hogy a gyermek számára milyen jellegű és milyen kiadásokkal járó fejlesztő foglalkozások indokoltak. Nem értékelte, hogy az alperes játékvezetői tevékenységének folytatáshoz szükséges havi kiadásainak összege 83.360 forint, házastársa a GYES eltételével munkát keres, továbbá az alperes

- havi 20.000 forinttal támogatja rokkantnyugdíjas édesapját, édesanyja munkanélküli és a felperes a gyermek intézményi foglalkoztatásának időszakában képes keresőképes tevékenység folytatására.
- [20] A bírói gyakorlat szerint a gyermektartásdíj felemelésére nem adnak alapot a gyermeket természetben gondozó szülő szükségleteinek kielégítését biztosító költségek, ezek fedezése a szülő jogalap nélküli gazdagodását eredményezné. Ezért önmagában az alperes jövedelmi viszonyai nem indokolják a gyermek szükségleteit meghaladó mértékű tartásdíj megállapítását. Összességében nem értelmezhető, nem levezetett és nem alátámasztott a tartásdíj 180.000 forintban meghatározása, a másodfokú bíróság nem állapította meg azokat a rendszeres havi kiadásokat, amelyek a gyermek oldalán felmerülnek. A foglalkozások száma és díja a „józan ésszel” sem értelmezhető. A gyermek terhelhetőségére, időbeosztására, és a szervezési nehézségekre tekintettel az igénybe vehető foglalkozások száma korlátozott, és pedagógiai szempontból is ellenjavallt olyan mértékű foglalkoztatás igénybevétele, amelyet a tartás összege feltételez. A felperes a foglalkozások számával kapcsolatos, az álláspontját alátámasztó és autentikus helyről származó szakvéleményt nem csatolt, és a oktatási intézmény foglalkozásait nem veszi igénybe.
- [21] A másodfokú bíróság a szakértői megállapításoktól eltérően állapította meg, hogy a gyermeknek az extenzív fejlődést biztosító fejlesztésre van szüksége. A 2015. május 4-i szakvélemény szerint a gyermek tankötelezettségét kizárólagosan az iskolába járással teljesítheti, míg a 2016. január 11-én készült szakértői vélemény a 2015/2016. tanév második félévére tartotta indokoltnak a magántanulókénti foglalkoztatását, 2016 szeptemberétől a csoportba történő fokozatos visszaillesztéssel. A szakvélemény nem a szegregációt, hanem az integrációt javasolja a gyermek számára, ezt a jogerős ítélet is megállapította, ugyanakkor a tartásdíj mértéke a megállapítással nincs összhangban.
- [22] Valótlan, nem bizonyított megállapítás, hogy az alperes évek óta nem vesz részt a gyermek életében, az alperes és a gyermek közötti kapcsolat megszakadásához a felperes határozott, kifejezett írásbeli tilalma vezetett.
- [23] A jogerős ítélet nem ad számot arról, hogy a másodfokú bíróság miért tért el az általános mértékű ügyvédi munkadíjtól és mellőzte az alperes munkadíj mérséklése iránti kérelmét. A tárgyalási napok száma, a beadványok tartalma és azok szerkesztésére fordított idő, továbbá a pertárgyértéke nem indokolja az általános mértéket jelentősen meghaladó ügyvédi munkadíj megállapítását.
- [24] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását és az alperes kötelezését kérte a felülvizsgálati eljárási költségeinek megtérítésére, melynek mértékét a megbízási szerződésben kikötött bruttó 35.000 forint/óra munkadíj alapulvételével, iratszerkesztésre fordított 3 órának és a tárgyaláson való részvétel időtartamának megfelelő munkadíjban jelölte meg.
- [25] Álláspontja szerint a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, okszerű és logikusan indokolt. Valótlan és a felülvizsgálati ellenkérelem tartalmából kitűnően a felperes számára sértő hivatkozás, hogy a felemelt összegű tartásdíjjal jogalap nélkül gazdagodna, illetőleg nem veszi igénybe az ingyenes intézményi foglalkozásokat. A gyermek a 2016/2017. tanévben az előírt 10 óra helyett csupán 3 óra fejlesztésben részesült, így a fejlesztését a felperesnek kell biztosítania. Az alperes részéről ezért irreális a felperes munkavégzésére vonatkozó elvárás. Az iskola 2017 januárjában azt a tájékoztatást adta, hogy a 2017/2018. tanévben már a gyermek magántanulókénti ellátását sem képes biztosítani, a 2017 nyár végi felülvizsgálat dönt az újabb intézmény kijelöléséről.
- [26] Az alperes alaptalanul állította felülvizsgálati kérelmében, hogy a felperes magatartása miatt nem gyakorolhatja a kapcsolattartási jogát. A perben az alperes maga is beismerte, hogy a kiskorú I. nagyobb odafigyelést igényel, a kapcsolattartás biztosítására a felperest nem szólította fel, és a gyámhivatalnál a kapcsolattartás végrehajtását sem kérte.
- [27] A tartásdíj megállapításakor a gyermek akkori szükségletei nem indokolták a magasabb összegű tartásdíj megállapítását. A felperes a gyermek állapotáról, anyagi helyzetéről, nehézségeiről folyamatosan tájékoztatta az alperest, segítségét, véleményét kérte a fejlesztésekhez szükséges eszközök beszerzésében, a terápiák látogatásában. Az alperes által önként felemelt tartásdíj csak a

speciális étkezés és a kiegészítő vitaminok költségét fedezte, az önköltséges foglalkozások igénybe vételét nem tett lehetővé. A felperes munkaviszonyának feladására kényszerült, lakhatása édesanyja anyagi segítségével biztosított.

- [28] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében részletesen megjelölte a gyermek szükségleteinek kielégítésére fordított kiadásokat, továbbá az igénybe vett fejlesztési foglalkozásokat, ezek időtartamát és költségeit. Hangsúlyozta, hogy a tartásdíjat, a GYES-t, és a családi pótlékot gyermek indokolt szükségleteire fordítja. A havi átlagos 238.601 forint kiadás nem tartalmazza az egyéb szórakozási, kulturális, és sportolási költségeket, melyek a tartásdíj hátralékból fedezhetők.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [29] A Kúria a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között és annak figyelembe vételével bírálta el, hogy a Pp. 270. § (1) bekezdése és a 275. § (3)-(4) bekezdése alapján a jogszabálysértés az anyagi jog szabályainak megsértésében, vagy olyan eljárási szabálysértésben valósulhat meg, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.
- [30] A felperes felülvizsgálati kérelmében lényegében az anyagi jogi jogszabályok megsértésével összefüggésben eljárásjogi jogszabálysértésként a másodfokú bíróság mérlegelésének okszerűtlenségét támadta.
- [31] A felülvizsgálat rendkívüli perorvoslat, ezért a felülvizsgálati eljárásban kizárt a bizonyítékok felülmérlegelése, kivéve ha a jogerős ítélet iratellenes, vagy logikai ellentmondást tartalmaz, avagy a bíróság nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésén alapszik, illetve ha a bizonyítékokból csak egyfajta, mégpedig a támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.II.). Az adott esetben ez a feltétel nem áll fenn, mert a felülvizsgálati kérelemben kifogásolt tényállás megállapítása a felek nyilatkozatai, a feltárt bizonyítékok okszerű, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelő értékelésén alapul. A másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eljárási szabálysértések nélkül, az irányadó anyagi jogi szabályok helyes alkalmazásával, mérlegeléssel határozta meg a felemelt tartásdíj összegét. Az okszerű bírói mérlegeléssel megállapított tartásdíj összhangban áll a gyermek indokolt szükségleteivel, a szülők jövedelmi és vagyoni viszonyaival, a felperes természetbeni-, és az alperesnek a saját háztartásában nevelt gyermekével szembeni tartási kötelezettségével. A Kúria a másodfokú bíróság érdemi határozatával, ennek ténybeli és jogi indokaival maradéktalanul egyetért, megismételni nem kívánja.
- [32] A Kúria felülvizsgálati kérelem érvelésével szemben hangsúlyozza, hogy már a másodfokú eljárásban eljárásban sem volt vitás a tartásdíj megállapításának alapjául szolgáló körülmények megváltozása. A gyermek indokolt szükségleteinek köre betegségeire, a szükséges fejlesztési foglalkozásokra tekintettel alapvetően módosult, és ezeknek akár csak részbeni kielégítése is jelentős kiadással jár. Ugyanakkor a felperes kereseti- jövedelmi viszonyaiban is lényeges, negatív változás következett be. A felperes a beteg gyermeknek az átlagos mértéket számottevően meghaladó, a felperes számára jelentős terhet jelentő természetbeni gondozási szükségletei miatt – tehát a felperes terhére nyilvánvalóan nem értékelhető okból – munkaviszonyának megszüntetésére kényszerült. Ezzel jövedelmévé a GYES és a családi pótlék vált. Emellett az oktatási intézmény a gyermek részére előírt, heti 10 órás fejlesztő foglalkozásokat különböző napokon és elérő időpontokban tartja, ennek ténye pedig önmagában kizárja az alperesnek a felperessel szemben támasztott elvárásának, a fejlesztési foglalkozások alatt a részmunkaidőben való munkavállalás teljesítését.
- [33] A Ptk. 4:2. § (1) bekezdésében foglalt, a kiskorú gyermeki érdekeinek fokozott védelmére vonatkozó alapelvvel összhangban a szülő megfelelő teherbíró képessége esetén a gyermek érdeke az, hogy szükségletei minél magasabb szinten kerüljenek kielégítésre. Kétségtelen, hogy a gyermek tartásával felmerülő pénzbeli fizetési kötelezettségek teljesítése döntően az alperesre hárul, ez

azonban az alperesre nézve aránytalan korlátozással nem jár és a saját háztartásában nevelt kiskorú gyermeke tartása a házastársát illető természetbeni tartási kötelezettségének figyelembe vételével is biztosított. Az alperesnek a felpereshez képest magasabb és a magyarországi átlagkeresetet lényegesen meghaladó jövedelme, teljesítőképessége a Ptk. 4:201. § (1) bekezdésében foglalt arányosítási szabály alapján azt indokolja, hogy az alperes a pénzbeni tartási terheket nagyobb arányban viselje. Ugyanakkor egyértelmű, hogy a felperes által nyújtott természetbeni tartás jelentős értéket képvisel, és a peradatokból alappal következtethető, hogy a felperes által folyamatosan biztosított felügyelet, továbbá a gondozási – nevelési munkájának eredménye az, hogy a gyermek fejlesztése a megszokott otthoni környezetében biztosítható. A másodfokú bíróság ezért a bírói gyakorlatnak megfelelően helytállóan értékelte a felperes tevékenységét a tartásdíjat növelő tényezőként.

- [34] Közismert tény, hogy az autizmus spektrumzavar a kisgyermekkorban elkezdett fejlesztési foglalkozások esetén eredményesebben kezelhető. Kétségtelen az is, hogy a tudomány jelenlegi állása szerint nincs olyan általános fejlesztési módszer – az ilyen zavarban szenvedő gyermekek eltérő és változó állapotára figyelemmel – melynek alkalmazásával a kívánt eredmény biztosan elérhető. Ezért a gyermek fejlesztése a mindenkor aktuális állapotához igazodó módszerrel és foglalkozásokkal biztosítható. Köztudomású tény, hogy a költségvetés az indokolt foglalkozások költségeit csak kisebb részben fedezi. A további, önköltséges foglalkozások fedezetének biztosítása a szülőkre hárul. A gyermek és a szülők közös érdeke, hogy **I.** a fejlesztések eredményeként önálló életvitelre alkalmas felnőtté váljon. Erre tekintettel az átlagot jóval meghaladó jövedelemmel rendelkező alperestől elvárható olyan tartásdíj fizetési kötelezettség teljesítése, amely a későbbi integráció sikeressége érdekében az intézmények által nem biztosított terápiák költségére megfelelő fedezetet nyújt.
- [35] A perköltséget kifogásoló felülvizsgálati kérelem sem megalapozott. A felperes és az ügyvédje megállapodásán alapuló ügyvédi munkadíj elfogadható, arányban áll a ténylegesen kifejtett ügyvédi képvisellel, és jelentős eltérést sem mutat más hasonló perekben a főváros területén végzett ügyvédi képviseleti tevékenységre kikötött munkadíjaktól.
- [36] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [37] A Kúria ítéletét a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson hozta meg.
- [38] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségeinek, az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött, a kifejtett ügyvédi munkához igazodó ügyvédi munkadíj, továbbá a 6/86. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésének alkalmazásával az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2017. szeptember 12.

Dr. Makai Katalin s.k. tanácselnök, dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró